

S P R A W O Z D A N I E

Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA
POMOCY SPOŁECZNEJ
W MIŃSKU MAZOWIECKIM
ZA ROK 2018

MIŃSK MAZOWIECKI 2019

1. REALIZACJA ZADAŃ SYSTEMU POMOCY SPOŁECZNEJ

1.1. Liczba i typy rodzin objętych pomocą społeczną

Liczbę rodzin i osób objętych działaniami systemu pomocy społecznej w roku 2018 przedstawia poniższa tabela. Kolumna „dynamika” stanowi odniesienie do roku 2017.

Tabela 1
Rzeczywista liczba rodzin i osób objętych pomocą społeczną

Wyszczególnienie	Liczba osób, którym decyzją przyznano świadczenie	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Dynamika/ liczba rodzin
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych i zadań własnych (bez względu na ich rodzaj, formę, liczbę oraz źródło finansowania)	990	679	1520	spadek o 41
w tym:				
świadczenia pieniężne	605	581	1268	spadek o 33
świadczenia niepieniężne	450	298	850	spadek o 11
Świadczenia przyznane w ramach zadań zleconych Specjalistyczne usługi opiekuńcze	1	1	4	bez zmian
Pomoc udzielona w postaci pracy socjalnej - ogółem	X	572	1296	wzrost o 37
Praca socjalna prowadzona w oparciu o:	Liczba kontraktów socjalnych/ projektów socjalnych		Liczba osób objętych kontraktami socjalnymi/projektami socjalnymi	
*kontrakt socjalny	33		33	wzrost o 23
*projekt socjalny	6		181	wzrost o 6

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS.

1.2. Przyczyny trudnej sytuacji życiowej klientów

Na czoło przyczyn skomplikowanej sytuacji życiowej klientów MOPS wysuwają się przemoc w rodzinie oraz niepełnosprawność rozumiana jako przewlekła choroba w rodzinach seniorów. Wszystkie inne mierniki badające tę sytuację mają zdecydowaną tendencję spadkową, a najpoważniejszą jest potwierdzone zmniejszające się ubóstwo rodzin mieszkańców naszego miasta.

Najważniejsze problemy i trudności występujące u osób, które korzystały z pomocy MOPS w 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 2
Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Dynamika/ liczba rodzin
Ubóstwo	298	562	spadek o 65
Sieroctwo	0	0	bez zmian
Bezdomność	26	26	wzrost o 1
Potrzeba ochrony macierzyństwa w tym: wielodzietność	74 35	340 194	spadek o 1 spadek o 1
Bezrobocie	295	687	spadek o 61
Niepełnosprawność	200	393	wzrost o 3
Długotrwała lub ciężka choroba	277	477	bez zmian
Bezradność w sprawach opiekuńczo- wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego w tym:	195	610	spadek o 4
Rodziny niepełne	125	380	spadek o 15
Rodziny wielodzietne	30	161	wzrost o 3
Przemoc w rodzinie	18	53	wzrost o 6
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	bez zmian
Alkoholizm	106	186	spadek o 12
Narkomania	5	10	spadek o 4
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu Zakładu Karnego	23	42	wzrost o 7
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	3	15	bez zmian
Zdarzenie losowe	4	10	spadek o 3
Sytuacja kryzysowa	0	0	bez zmian
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	bez zmian

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS

1.3. Świadczenia pieniężne i w naturze z pomocy społecznej

1.3.1. Zasiłek stały

Zasiłki stałe w 2018 r. otrzymało **142 osób** w tym: **107** to osoby samotnie gospodarujące oraz **35** to osoby pozostające w rodzinie. Ogólna liczba udzielonych świadczeń tego typu wyniosła **1358** na kwotę **650.096,00 zł**. W tym **1035** świadczeń wypłaconych zostało osobom samotnym na kwotę **560.960,00 zł** i **323** wypłaconych osobom w rodzinie na kwotę **89.136,00 zł**. Jest to wzrost wydatków o **10.724,00 zł** w stosunku do roku 2017.

1.3.2. Zasiłek okresowy

W 2018 roku wypłacono **40 zasiłków okresowych** na kwotę **10.188,00 zł** w tym pochodzących ze **środków własnych – 2.038,00 zł**, a z **dotacji Wojewody – 8.150,00 zł**. Jest to spadek wydatków o **7.210,00 zł** w stosunku do roku 2017.

W roku 2018 z tej formy pomocy skorzystało **12 osób**.

1.3.3. Zasiłek celowy

W roku 2018 na zasiłki celowe wydatkowano **kwotę 948.597,00 zł**. Ogółem z takiej formy pomocy skorzystało **569 rodzin**. Jest to wzrost wydatków o **27.894,00 zł** w stosunku do roku 2017.

1.3.4. Dożywianie dzieci

W roku 2018 liczba dożywianych dzieci wynosiła **359**. Wydatki na realizację tego zadania ogółem wyniosły **243.421,00 zł**. Zrealizowano również pomoc dla **4** dzieci na łączną kwotę **579,00 zł** bez konieczności przeprowadzania wywiadu środowiskowego i wydawania decyzji administracyjnej zgodnie z Uchwałą Nr XXXVIII/369/14 z dnia 27.01.2014 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc Miasta Mińsk Mazowiecki w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020. Jest to spadek wydatków o **19.538,00 zł** w stosunku do roku 2017.

W latach 2014 – 2018 w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020 skorzystało **2022** dzieci na łączną kwotę **426.534,00 zł**.

1.3.5. Kierowanie do domów pomocy społecznej

W roku 2018 MOPS wydał decyzje kierujące do DPS dla **10 osób**. **Na dzień 31 grudnia 2018 r. w domach pomocy społecznej przebywało 35 mieszkańców** miasta Mińsk Mazowiecki. Roczny koszt ich pobytu w placówkach w roku 2018, to kwota **862.246,00 zł**. Jest to wzrost wydatków o **207.842,00 zł** w stosunku do roku 2017.

1.3.6. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze świadczyło **10** opiekunek środowiskowych zatrudnionych w ośrodku, których zadaniem jest:

- 1) udzielanie pomocy w zaspokajaniu codziennych potrzeb,
- 2) zapewnienie podstawowej opieki higienicznej,
- 3) pielęgnacja według wskazań lekarza,
- 4) zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

W 2018 r. usługami opiekuńczymi objęto łącznie **53** mieszkańców miasta na łączną kwotę **351.271,00 zł**. Jest to wzrost wydatków o **30.782,00 zł** w stosunku do roku 2017.

1.3.7. Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistycznymi usługami opiekuńczymi w 2018 r. objęto **1 rodzinę**. Pomoc świadczona była przez **1 specjalistę**. Łączna kwota świadczeń wyniosła **200,00 zł**. Jest to spadek wydatków o **3.100,00 zł** w stosunku do roku 2017.

1.3.8. Sprawienie pogrzebu

Tabela 3
Pogrzeby

Rodzaj świadczenia	Liczba osób	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń (zł)	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach	Dynamika
Sprawienie pogrzebu - ogółem	2	2	5.668,00	2	2	spadek o 3.238,00 zł
w tym osobom bezdomnym	2	2	5.668,00	2	2	wzrost o 2.672,00 zł

Źródło: opracowanie na podstawie danych MOPS.

1.3.9. Wypoczynek letni dzieci i młodzieży

W okresie wakacji i ferii MOPS w 2018 roku pokrył koszty wypoczynku dla 31 osób.

Tabela 4
Wypoczynek letni

Organizator	Nazwa miejscowości	Liczba dzieci	Kwota zł	Dynamika
Związek Harcerstwa Polskiego – Hufiec Mazowsze Mińsk Mazowiecki	Lubiatowo	23	23.000,00	spadek o 5 dzieci
PCPR Mińsk Mazowiecki Choraław Mazowiecka ZHP Warszawa	Lubiatowo „Pogodne lato”	8	wypoczynek bezpłatny	bez zmian

Źródło: Opracowanie własne

W okresie ostatnich kilku lat obserwowany jest znaczny i stały spadek liczby dzieci korzystających z wypoczynku letniego finansowanego przez MOPS. **W roku 2016 z tej formy pomocy skorzystało 66 dzieci, w roku 2017 – 36 dzieci, a w roku 2018 – 31 dzieci.**

1.3.10. Jadłodajnia dla potrzebujących

W roku 2018 z Jadłodajni skorzystało **38 osób**, która wydała **7174** posiłki. Jest to spadek osób korzystających w stosunku do roku poprzedniego o **2 osoby**, **liczba wydanych posiłków spadła o 845 w stosunku do roku 2017.**

1.3.11. Dzienny Dom Pomocy dla Osób Starszych

W ciągu całego 2018 roku z tej formy pomocy skorzystało **15** osób, które otrzymały **1909** posiłków i wzięły udział w zajęciach terapii zajęciowej oraz skorzystały z innych form aktywności.

1.3.12. Paczki świąteczne dla dzieci

W miesiącu grudniu 2018 z okazji Świąt Bożego Narodzenia MOPS zakupił dla dzieci podopiecznych łącznie **160 paczek świątecznych** na łączną kwotę **16.00,40 zł**. Jest to spadek wydatków o **1.075,60 zł** w stosunku do roku 2017, **a liczby paczek o 20 szt.**

1.3.13. Realizacja pracy socjalnej

W roku 2018 pracą socjalną objęto **572** rodziny czyli **1296** osób w rodzinach. Jest to wzrost o **35 rodzin** i o **62** osoby w rodzinach w stosunku do roku 2017.

1.3.14. Bezdomność w mieście Mińsk Mazowiecki

W roku 2018 wydano 29 decyzji kierujących osoby bezdomne do schronisk, co jest zwiększeniem liczby wydanych decyzji o **jedną (1) w stosunku do roku 2017**. Ponadto finansowano pobyt w hotelu **6 osobom** pozbawionym dachu nad głową w wyniku pożaru. Łącznie na ten cel została wydatkowana kwota **82.096,58 zł**. **Rzeczywista liczba bezdomnych z terenu miasta to 13 osób, w tym jedna kobieta.**

1.3.15. Wolontariat

W Ośrodku działa wolontariat. W roku 2018 pracę wolontariusza świadczyło **8 osób**: w zakresie pomocy osobie starszej, pomocy w nauce oraz pomocy przy dystrybucji żywności w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa FEAD na lata 2014 – 2020.

1.3.16. Świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych

W roku 2018 wydano **71** decyzji umożliwiających korzystanie z bezpłatnych usług publicznej służby zdrowia. **Jest to spadek o 43 decyzje w stosunku do roku 2017.**

1.3.17. Stypendia i zasiłki szkolne

W roku szkolnym 2018/2019 **160** uczniom mińskich szkół wypłacono stypendium szkolne na łączną kwotę **145.689,30 zł**. **Jest to spadek wydatków o 5.353,63 zł i 35 stypendiów w stosunku do roku 2017.** Wypłacono również zasiłki szkolne dla **2** uczniów na łączną kwotę **1.200,00 zł**.

1.3.18. Program Operacyjny Pomoc Żywnościowa FEAD 2014 -2020, Podprogram 2018

W ramach programu ośrodek dystrybuował żywność dla **452** osób. Łącznie wydano **9.701,48 kg** żywności, a dodatkowo wydano **3 tony** żywności pochodzącej ze zbiorów żywnościowych.

1.3.19. Konsultacje psychologiczne

W 2018 roku MOPS świadczył pomoc psychologiczną w miejscu zamieszkania i w Ośrodku dla mieszkańców Miasta Mińsk Mazowiecki, z której skorzystało **78** osób. Liczba przeprowadzonych konsultacji to **328**.

1.3.20. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Zespół prowadzi działalność w formie posiedzeń grup roboczych w indywidualnych sprawach z zakresu procedury Niebieskie Karty.

Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie w 2018 roku przedstawia poniższa tabela:

Tabela 8
Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego w roku 2018

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba
1	Suma wszystkich aktualnie prowadzonych procedur na dzień 31.12.2018 r.	24
2	Liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego	12
3	Liczba szkoleń Zespołu Interdyscyplinarnego	2
4	Liczba sporządzonych Niebieskich Kart A przez przedstawicieli poszczególnych podmiotów wszczynających procedurę w 2018 roku	
5	OGÓLEM	102
	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej	15
	Policja	83
	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	0
	Oświata	3
	Ochrona zdrowia	1
6	Liczba Niebieskich Kart A, które zostały założone ponownie w 2018 roku w toku trwania tej samej procedury	8
7	Liczba powołanych Grup Roboczych w 2018 roku	85
8	Liczba prowadzonych procedur z 2017 roku	23
9	Liczba spotkań Grup Roboczych	279
10	Liczba zakończonych procedur z 2017 roku	23
11	Liczba zakończonych procedur z 2018 roku	71
12	Liczba wydanych skierowań na zajęcia korekcyjno – edukacyjne dla sprawców przemocy	13
13	Osoby, którym zapewniono schronienie w ośrodkach wsparcia	1
14	Przypadki odebrania dziecka z rodziny na podstawie art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0
15	Liczba eksmisji z lokalu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0
16	Liczba przekazanych przez Zespół Interdyscyplinarny/grupę roboczą zawiadomień do organów ścigania (policji, prokuratury) o popełnieniu przestępstwa w związku z użyciem przemocy w rodzinie	5

Źródło: Sprawozdanie ZI za 2018 r.

1.3.21. Zespół ds. Zarządzania Ryzykiem

W związku z treścią § 3 Zarządzenia Nr 10/2016 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim z dnia 20 stycznia 2016 r.

w sprawie powołania **Zespołu do spraw Zarządzania Ryzykiem**, który dokonał poniższych działań:

1. w ramach planu dokonano ustaleń w zakresie misji i celów priorytetowych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na rok 2018 w oparciu o Plan działalności na rok 2018,
2. zdefiniowane zostały główne zadania zmierzające do osiągnięcia misji i celów w podziale na poszczególne komórki organizacyjne,
3. dokonano identyfikacji zdarzeń mających wpływ na osiągnięcie wyznaczonych celów, ich oceny oraz reakcji na ryzyko.
4. Zostały sporządzone następujące dokumenty:
 - **Arkusz identyfikacji, oceny i reakcji na ryzyko na 2018 r.** w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.
 - **Rejestr ryzyka** w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim w 2018 r.
 - **Mapa ryzyka** w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim w 2018 r.
5. **Koordynator ds. Kontroli Zarządczej** dokonał oceny stanu funkcjonowania kontroli zarządczej za rok 2017 w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej
6. Członkowie Zespołu prowadzili systematyczny monitoring zidentyfikowanych ryzyk w kierowanych wewnętrznych komórkach organizacyjnych, uczestniczyli w analizach i przygotowywaniu projektów usprawniających.

1.3.22. Działalność Klubu Integracji Społecznej „Aktywni”.

Klub Integracji Społecznej „Aktywni” działa w strukturze Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim od dnia 11 marca 2013 r. na podstawie Uchwały Nr XXVII/280/13 Rady Miasta Mińsk Mazowiecki. KIS „Aktywni” został wpisany do Rejestru klubów integracji społecznej województwa mazowieckiego pod numerem 11 od dnia 08 kwietnia 2013 r.

Głównym zadaniem Klubu Integracji Społecznej „Aktywni” jest reintegracja społeczna i zawodowa osób długotrwale bezrobotnych na terenie miasta Mińsk Mazowiecki korzystających z pomocy społecznej, poprzez działania mające na celu podniesienie kwalifikacji zawodowych, poprawę sytuacji życiowej uczestników oraz ich rodzin. Głównym celem KIS jest :

1. wzajemne wspieranie się w pokonywaniu barier i trudności życia codziennego, z którymi mają do czynienia w miejscu zamieszkania,
2. samodzielne zdobywanie wiedzy, wymiany informacji i doświadczeń,
3. ciągłej i nieustannej edukacji personalnej, zawodowo - społecznej będącej kluczem do podnoszenia własnej wartości na współczesnym, otwartym rynku pracy,
4. konieczności osiągania samodzielności ekonomicznej oraz umiejętności gospodarowania własnymi dochodami,
5. działania na rzecz powrotu na otwarty i konkurencyjny rynek pracy.

Reintegracja społeczna jest rozumiana jako działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej, pełnienia ról społecznych w miejscu zamieszkania.

Reintegracja zawodowa, to działania mające na celu odbudowanie i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na otwartym rynku pracy.

W roku 2018 w ramach działalności Klubu Integracji Społecznej „Aktywni” realizowany był program prac społecznie użytecznych na zasadach określonych w art. 2 ust. 1 pkt 23a, art. 73a ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2017 r. poz. 1065 ze zm.) oraz Rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy

i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017 r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych (Dz. U z 2017 r., poz. 2447).

W dniu 28 lutego 2018 r. zostało podpisane stosowne Porozumienie w sprawie organizacji prac społecznie użytecznych. Na podstawie Uchwały nr XXXVI.345.2017 Rady Miasta Mińsk Mazowiecki z dnia 18 grudnia 2017 r. przyjęto roczny plan potrzeb w zakresie wykonywania prac społecznie użytecznych w 2018 roku na terenie Miasta Mińsk Mazowiecki. Organizatorem i realizatorem tych działań był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim.

Prace społecznie użyteczne są wykonywane przez bezrobotnych bez prawa do zasiłku i korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w wyniku skierowania przez urząd pracy i ośrodek pomocy społecznej. Prace społecznie użyteczne wykonywane są w wymiarze 10 godzin tygodniowo i 40 godzin miesięcznie. Bezrobotnemu przysługuje wynagrodzenie w wysokości 8,30 zł za godzinę pracy. Prace społecznie użyteczne obejmują prace porządkowe i konserwatorskie na terenie miasta Mińsk Mazowiecki w obiektach użyteczności publicznej. Osoba wykonująca prace społecznie użyteczne zachowuje status osoby bezrobotnej w okresie ich wykonywania. Od świadczenia pieniężnego z tytułu wykonywania prac nie jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne, wypadkowe ani zdrowotne. Nie jest także potrącana zaliczka na podatek. Bezrobotni są objęci ubezpieczeniem zdrowotnym oraz ubezpieczeniem wypadkowym z tytułu posiadania statusu osoby bezrobotnej w Powiatowym Urzędzie Pracy. Prace takie dają możliwość kontaktu z potencjalnymi pracodawcami, a także obserwacji postaw osób skierowanych. Łącznie do prac społecznie użytecznych skierowano **24 osoby bezrobotne**. Z tego 3 osoby nie podjęły pracy, 7 osób przerwało pracę (nadużywanie alkoholu, niewywiązywanie się z powierzonych obowiązków), 1 osoba przerwała pracę ze względu na stan zdrowia, 1 osoba osiągnęła wiek emerytalny, a **1 osoba podjęła pracę zatrudnienie u pracodawcy realizującego PSU**. Liczba osób wykonujących prace społecznie użyteczne była ruchoma. Ostatecznie prace społecznie użyteczne zakończyło **11 osób**. Wypracowano łącznie **4860 godzin**. Łączny koszt PSU stanowił kwotę **39 836,00 zł**.

Instytucje realizujące prace społecznie użyteczne w Mieście Mińsk Mazowiecki

L.p.	Miejsce wykonywania pracy	Liczba osób bezrobotnych	Rodzaj wykonywanych prac
1.	Miejski Dom Kultury	10	Proste prace porządkowe wokół i wewnątrz obiektu, prace pielęgnacyjne i nasadzania roślin.
2.	Muzeum Ziemi Mińskiej	7	Proste prace porządkowe wokół obiektu, prace pielęgnacyjne i nasadzania roślin.
3.	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji	4	Proste prace porządkowe wokół i wewnątrz obiektu, prace pielęgnacyjne i nasadzania roślin.
4.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	3	Proste prace opiekuńcze wobec osób samotnych, starszych i niepełnosprawnych oraz pomoc w rodzinach otrzymujących świadczenie „Za życiem”.

Prace społecznie użyteczne były wykonywane w okresie od 1 marca 2018 r. do 31 grudnia 2018 roku.

Realizacja prac społecznie użytecznych umożliwiła uzyskanie efektów społecznych takich jak:

- łagodzenie negatywnych skutków bezrobocia,
- wykonanie wielu prac na rzecz społeczności lokalnej,
- powrót na rynek pracy osób długotrwale od niego oddalonych,
- uzyskanie przez skierowane osoby dochodów dzięki własnym umiejętnościom,
- aktywizacja bezrobotnych,
- mobilizacja do budowania wartości własnej.

1.3.23. Liczba wydanych decyzji administracyjnych

W roku sprawozdawczym 2018 we wszystkich działach ośrodka wydano łącznie 11.354 decyzje administracyjne.

2. REALIZACJA PROJEKTÓW I PROGRAMÓW

W roku 2018 MOPS realizował następujące projekty:

2.1. Program Asystent rodziny 2018

Program Asystent rodziny realizowany był w ramach Resortowego Programu Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej program „Asystent Rodziny 2018”. Łączna kwota przeznaczona na realizację tego zadania 84.992,52 zł w tym: pochodzących z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – 6.899,00 zł i ze środków Miasta – 78.093,52 zł. Program w mieście realizowało dwóch asystentów pracujących łącznie z 25 rodzinami. W rodzinach, z którymi współpracował asystent rodziny pozostawało 54 dzieci. Z 10 rodzinami zakończono pracę.

2.4. Programy realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Mińsku Mazowieckim w 2018 r.

L.P	NAZWA PROGRAMU	DZIAŁANIA
1.	Miejski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy na lata 2017 – 2020 w Mieście Mińsk Mazowiecki.	<p><u>Realizacja działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy w rodzinie. 2. Zwiększenie dostępności poradnictwa w zakresie wzmacniania opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców, alternatywnych wobec stosowania przemocy w rodzinach zagrożonych przemocą. 3. Zwiększenie wiedzy dotyczącej przemocy w rodzinie poprzez organizowanie prelekcji i pogadanek oraz upowszechnianie materiałów edukacyjno-informacyjnych o instytucjach udzielających pomocy. 4. Aktywne uczestnictwo w programach oraz kampaniach informacyjnych i edukacyjnych poświęconych profilaktyce w zakresie przemocy w rodzinie. <p><u>Zwiększenie dostępności i skuteczności ochrony oraz wsparcia osób dotkniętych przemocą w rodzinie:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zwiększenie skuteczności działań Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy

		<p>w Rodzinie.</p> <ol style="list-style-type: none"> Zapewnienie rodzinom i osobom wsparcia oraz pomocy finansowej i rzeczowej. Wspieranie rodzin dotkniętych przemocą poprzez pracę socjalną. Zwiększenie dostępności specjalistycznego poradnictwa dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie. Organizacja zajęć wspierających psychologiczno-prawnych skierowanych do osób doznających przemocy w rodzinie. Upowszechnianie informatorów dotyczących możliwości uzyskania pomocy medycznej, psychologicznej, prawnej, socjalnej i zawodowej osobom dotkniętym przemocą. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia. <p><u>Zwiększanie skuteczności oddziaływań wobec osób stosujących przemoc w rodzinie:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Opracowanie informatorów o podmiotach realizujących programy oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie oraz bazy teleadresowej instytucji i organizacji pozarządowych realizujących oddziaływanie wobec osób stosujących przemoc w rodzinie. Współdziałanie służb w zakresie monitoringu zachowań osób stosujących przemoc. <p><u>Zwiększenie poziomu kompetencji przedstawicieli instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie w celu podniesienia jakości i dostępności świadczonych usług.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie i z osobami stosującymi przemoc, w formie superwizji. Organizowanie szkoleń dla osób udzielających wsparcia osobom i rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie.
2.	Program Wsparcia i Aktywizacji Seniorów w Mieście Mińsk Mazowiecki na lata 2015-2020.	<p>W ramach tego projektu przeprowadzono następujące działania:</p> <ol style="list-style-type: none"> Spotkania w ramach cyklu „Zdrowy Senior”. Zajęcia rekreacyjno sportowe – Nordic Walking. Gimnastyka dla seniorów z elementami rehabilitacji Zdrowy Kręgosłup”. Kampania społeczna „Seniorzy wśród nas”. Zajęcia taneczne „Roztańczone pokolenia”.
3.	Program Wspierania Rodziny w Mieście Mińsk Mazowiecki na lata 2016 - 2018.	<p><u>Podnoszenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny oraz promowanie jej prawidłowego modelu:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> Doskonalenie form pracy socjalnej z rodziną. Zapewnienie opieki ze strony asystenta rodziny. Monitorowanie rodzin niewydolnych wychowawczo. Ustanawianie w razie potrzeby rodzin wspierających dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz organizowanie dla nich szkoleń. Zapewnienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego, treningu umiejętności wychowawczych, terapii rodzinnej i mediacji. Tworzenie grup wsparcia dla rodzin, dla osób samotnie wychowujących dzieci.

		<p>7. Wzmacnianie więzi rodzinnych poprzez organizowanie lokalnych imprez integracyjnych.</p> <p>8. Zapewnienie dostępu do szkoleń osobom świadczącym wsparcie interdyscyplinarne.</p> <p>9. Opracowywanie i realizacja programów na rzecz rodzin współfinansowanych z funduszy zewnętrznych.</p> <p>10. Wspieranie stałej współpracy podmiotów działających na rzecz rodziny i wypracowanie standardów działań.</p> <p><u>Wspieranie rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji społecznej bytowej:</u></p> <p>1. Udzielanie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom ubogim.</p> <p>2. Realizacja programu Pomoc Miasta Mińsk Mazowiecki w zakresie dożywiania na lata 2014-2020.</p> <p>3. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.</p> <p>4. Rozwój budownictwa socjalnego.</p> <p><u>Wspieranie form organizacji wolnego czasu służących umacnianiu więzi rodzinnych:</u></p> <p>1. Organizowanie festynów, imprez rekreacyjno-sportowych, w tym Mińskiego Dnia Rodziny.</p> <p>2. Wspieranie działań mających na celu organizację czasu wolnego.</p> <p>3. Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.</p> <p><u>Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej oraz umożliwienie im powrotu do rodzin biologicznych:</u></p> <p>1. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinnej lub instytucjonalnej pieczy zastępczej.</p> <p>2. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz powrotu dziecka z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej.</p> <p>3. Współpraca z rodziną biologiczną w zakresie tworzenia planu pracy, zbieżnego z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej.</p>
4.	<p>Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Mińsk Mazowiecki na lata 2017 – 2021.</p>	<p><u>Przeciwdziałanie ubóstwu, bezrobociu i bezdomności oraz zapobieganie ich skutkom:</u></p> <p>1. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego.</p> <p>2. Wsparcie bezrobotnych i poszukujących pracy.</p> <p>3. Pomoc zagrożonym bezdomnością i bezdomnym.</p> <p><u>Wspieranie rodzin oraz wspomaganie rozwoju dzieci i młodzieży:</u></p> <p>1. Wzmacnianie rodzin, podnoszenie poziomu ich funkcjonowania.</p> <p>2. Wsparcie rodzin i osób dotkniętych problemami uzależnień i przemocy w rodzinie.</p> <p>3. Pomoc dzieciom i młodzieży w kształceniu i wszechstronnym rozwoju.</p> <p><u>Utrzymanie osób starszych i niepełnosprawnych w środowisku zamieszkania oraz umożliwienie im udziału w życiu społecznym:</u></p> <p>1. Usprawnianie osób starszych i zapewnienie im właściwej opieki.</p> <p>2. Ograniczenie skutków niepełnosprawności oraz aktywizacje społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych.</p> <p><u>Podniesienie poziomu bezpieczeństwa publicznego:</u></p> <p>1. Przeciwdziałanie przestępczości, w tym wśród nieletnich.</p>

		2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa mieszkańców. <u>Rozwój kapitału społecznego i ludzkiego:</u> 1. Doskonalenie kadr i służb pomocowych oraz rozwijanie infrastruktury socjalnej. 2. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego.
5.	Organizowanie Społeczności Lokalnej w ramach realizacji Programu Aktywności Lokalnej na lata 2017-2018 w Mieście Mińsk Mazowiecki	W roku 2018 przeprowadzono następujące działania: 1. 4. Piknik Rodzinny. 2. „Książka na MOC” – 3 warsztaty. 3. Klub Fajnych Matek – spotkania raz w miesiącu w Centrum Aktywności Lokalnej przy ul. Chełmońskiego 75

3. REALIZACJA ZADAŃ Z ZAKRESU ŚWIADCZEŃ RODZINNYCH I ALIMENTACYJNYCH

3.1. Dodatki mieszkaniowe

W 2018 roku naliczono **3408** dodatków mieszkaniowych na kwotę **607.758 zł**, wydano **596** decyzji. Jest to spadek o **539** dodatków oraz wydatków o **89.143 zł** w stosunku do roku 2017.

3.2. Dodatki energetyczne

W 2018 roku naliczono **477** dodatków energetycznych na kwotę **6.694 zł**, wydano **104** decyzje. Jest to spadek o **182** dodatki oraz wydatków o **2.850 zł** w stosunku do roku 2017.

3.3. Świadczenia rodzinne

Świadczeniami rodzinnymi są:

1. Zasiłek rodzinny

W 2018 roku naliczono **22.955** zasiłków na ogólną kwotę **2.580.916,47 zł** (wzrost zasiłków o **1924** oraz wydatków o kwotę **135.692,47 zł** w stosunku do roku 2017) oraz dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:

- **urodzenia dziecka** - naliczono **163** dodatki na kwotę **95.327,82 zł** (wzrost dodatków o **65** ale spadek wydatków o kwotę **2.672,18 zł** w stosunku do roku 2017 – spadek wydatków spowodowany jest przyznaniem świadczeń w systemie „złotówka za złotówkę”),
- **opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego** - naliczono **905** dodatków na kwotę **339.460,88 zł** (spadek dodatków o **40** oraz wydatków o kwotę **29.217,12 zł** w stosunku do roku 2017),
- **samotnego wychowywania dziecka** - naliczono **1113** dodatki na kwotę **218.083,51 zł** (wzrost dodatków o **141** oraz wydatków o kwotę **24.247,51 zł** w stosunku do roku 2017).
- **kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego** - naliczono **1087** dodatków na kwotę **111.932,35 zł** (liczba dodatków wzrosła o **120**, wzrost wydatków o kwotę **9.442,35 zł** w stosunku do roku 2017),
- **rozpoczęcia roku szkolnego** - naliczono **2507** dodatków na kwotę **124.478,36 zł** (wzrost dodatków o **1292** oraz wydatków o kwotę **3.512,36 zł** w stosunku do roku 2017 – duży wzrost liczby świadczeń spowodowany jest przyznaniem świadczeń w systemie „złotówka za złotówkę”),

- **podjęcia przez dziecko nauki poza miejscem zamieszkania** - naliczono **199** dodatków na kwotę **14.603,30 zł** (wzrost dodatków o **22** oraz wzrost wydatków o kwotę **1.290,30 zł** w stosunku do roku 2017),
- **wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej** - naliczono **2887** dodatków na kwotę **266.365,83 zł** (wzrost dodatków o **157** oraz wydatków o kwotę **7.015,83 zł** w stosunku do roku 2017),
- **świadczenia rodzicielskie** – liczba decyzji – **92**, naliczono **1085** świadczeń na kwotę **983.138,90 zł**,
- świadczenie „**Za życiem**” – wypłacono **4** świadczenia na kwotę **16.000 zł**.
- 2. jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka** - naliczono **353** zapomóg na kwotę **353.000 zł** (spadek o **28** świadczeń oraz spadek wydatków o kwotę **28.000 zł** w stosunku do roku 2017),
- 3. świadczenie pielęgnacyjne** - naliczono **1414** świadczeń na kwotę **2.082.554 zł** (wzrost świadczeń o **85** oraz wydatków o kwotę **216.276 zł** w stosunku do roku 2017),
- 4. zasiłek dla opiekuna** - naliczono **24** zasiłki na kwotę **12.880 zł** (spadek zasiłków o **87** oraz wydatków o kwotę **44.840 zł** w stosunku do roku 2017),
- 5. specjalny zasiłek opiekuńczy** - naliczono **275** zasiłków, na kwotę **146.700 zł** (spadek zasiłków o **42** oraz wydatków o kwotę **16.219 zł** w stosunku do roku 2017),
- 6. zasiłek pielęgnacyjny** - naliczono **8040** zasiłków na kwotę **1.270.908,64 zł** (wzrost zasiłków o **58** oraz wydatków o kwotę **49.662,64 zł** w stosunku do roku 2017).

3.4. Fundusz alimentacyjny

W 2018 roku naliczono **3592** świadczenia z funduszu alimentacyjnego na kwotę **1.267.262zł**, oraz wydano **275** decyzji. **Złożono 223 zawiadomienia o możliwości popelnienia przestępstwa** w sprawach osób upoczywie uchylających się od płacenia alimentów, w trybie art.209 Kodeksu karnego, z czego **37 zostało umorzonych, 18 odmówiono wszczęcia, a 2 zawieszono.**

Do podstawowych zadań Działu Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych w zakresie prowadzenia postępowań wobec dłużników należy:

1. przeprowadzanie wywiadów alimentacyjnych i odbieranie oświadczeń majątkowych od dłużników,
2. występowanie do Powiatowego Urzędu Pracy o aktywizację zawodową dłużnika,
3. występowanie do prokuratury o ściganie dłużnika za przestępstwa określone w art. 209 Kk,
4. występowanie do starostów o zatrzymanie lub zwrot prawa jazdy dłużnikowi,
5. współpraca z komornikami sądowymi w sprawach dłużników,
6. przekazywanie do Biur Informacji Gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników,
7. wszczynanie postępowań i wydawanie decyzji dotyczących uznania dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych,
8. zobowiązania dłużnika alimentacyjnego do zarejestrowania się w urzędzie pracy jako bezrobotnego albo poszukującego pracy.

W 2018 roku po wszczęciu postępowań wydano **15** decyzji uznających dłużnika za uchylającego się od płacenia zobowiązań oraz podjęto ogółem **1339** działań wobec dłużników alimentacyjnych. Na koniec 2018 roku łączny stan należności wraz z odsetkami od dłużników alimentacyjnych wynosił **18.859.796,80 zł**, należności spłacone wraz z odsetkami – **3.038.736,55 zł**, do zwrotu pozostało – **15.821.935,92 zł**.

3.5. Świadczenia wychowawcze

W 2018 roku wypłacono **52 971** świadczeń wychowawczych na łączną kwotę **26.431.122 zł** dla **4674** dzieci.

3.6. Świadczenie „Dobry start”.

W 2018 r. wypłacono **5294** świadczenia na łączną kwotę **1.587.000 zł**.

4. STRUKTURA FINANSÓW MOPS

4.1. Wykonanie budżetu w zakresie dochodów i wydatków

4.1.1. Wydatki

Na plan ogółem – **47.329.420 zł** wykonano – **46.671.760,06 zł**

Zadania własne

Rozdział 85508 – Rodziny zastępcze

Plan – 278.000 zł

Wykonanie – 273.021,25 zł tj. 98,21 %

W rozdziale tym wykonuje się wydatki z tytułu współfinansowania pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej zgodnie z ustawą z 9.06.2011 r. (Dz. U. Nr 149 poz. 887). Rok 2018 był kolejnym rokiem w którym MOPS współfinansował pobyt dzieci w pieczy zastępczej.

Rozdział 85504 - Wspieranie rodziny

Plan – 105.697 zł

Wykonanie - 84.992,52 zł tj. 80,41 %.

W kwocie 84.992,52 zł dotacja z budżetu państwa stanowiła kwotę 6.899 zł natomiast środki miasta kwotę 78.093,52 zł.

W rozdziale tym ujęto wydatki na wspieranie rodziny oraz na zatrudnienie asystentów rodziny.

W roku 2018 w ramach bezosobowego funduszu płac MOPS zatrudniał dwóch asystentów rodziny.

Rozdział 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby, pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej

Plan ogółem – 59.980 zł wykonanie – 55.329,10 zł tj. 92,25 %

W planie ogółem dotacja z budżetu wojewody stanowi kwotę 43.880 zł, natomiast ze środków miasta – 16.100 zł.

Składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacane jest za podopiecznych pobierających zasiłki stałe w MOPS. Liczba świadczeniobiorców, za których była ona opłacana w 2018 r. wyniosła 122 osoby.

Rozdział 85214 - zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe

Plan 2.103.230 zł wykonanie – 2.102.964,45 zł tj. 99,99 %

Rozdział 85215- dodatki mieszkaniowe

W roku 2018 na tę formie pomocy przeznaczono kwotę 776.500 zł
Wykonano w wysokości 608.113,83 zł tj. 78,31 %

Rozdział 85216 - zasiłki stałe

Plan – 862.122 zł wykonanie – 650.095,79 zł tj. 75,41 %
Dotacja wojewody stanowiła kwotę 516.976 zł natomiast środki miasta – 345.146 zł

Rozdział 85219 – ośrodki pomocy społecznej

Na plan – 3.222.400 zł wykonano – 3.132.167,45 zł tj. 97,20 %

- wynagrodzenia osobowe z pochodnymi – 2.569.627,17 zł.
- wydatki rzeczowe – 562.540,28 zł.

Rozdział 85230 – Pomoc w zakresie dożywiania

Na tę formę pomocy MOPS otrzymał w roku 2018 kwotę – 62.000 zł z tego środki własne miasta – 25.000 zł, a dotacja Wojewody – 37.000 zł

Rozdział 85295 - pozostała działalność

Na plan – 147.680 zł wykonano - 127.831,85 zł
w tym:

- prace społecznie użyteczne – 39.836,00 zł
- zespół interdyscyplinarny – 5.899,27 zł
- schronisko dla bezdomnych – 82.096,58 zł.

Rozdział 85395 - pozostała działalność

Plan – 87.279 zł wykonanie – 59.639,34 zł

W roku 2018 w ramach tego rozdziału zrealizowano wydatki na:

- Klub Integracji Społecznej „Aktywni” – 16.099,44 zł
- wynagrodzenie bezosobowe – **superwizja pracy socjalnej** – 9.750 zł
- realizacja programu „**Stop przemoc**” – 22.956,44 zł
- pomoc żywnościowa „FEAD” i realizacja dokumentów strategicznych – 10.833,46 zł.

Rozdział 85415 - pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym

Plan ogółem na stypendia i zasiłki szkolne – 161.961 zł, z tego planowana dotacja wojewody – 11.961 zł, środki miasta – 150.000 zł. Wydatkowano łącznie kwotę 145.689,30 zł.

Zadania zlecone

Rozdział 85501 – świadczenie wychowawcze.

Plan – 26.813.440 zł

Wykonanie – 26.803.381,92 zł tj. 99,96 %

w tym:

- **świadczenie wychowawcze – 26.407.664,58 zł**
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 255.094,85 zł
- wydatki rzeczowe – 140.622,49 zł

Rozdział 85502 - świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego.

Plan – 10.872.558 zł

Wykonanie – 10.837.145,60 zł tj. 99,67 %

- **świadczenia rodzinne, alimentacyjne i „Za życiem” – 10.075.735,38 zł**
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 238.000 zł
- składki na ubezpieczenie społeczne – podopieczni – 438.886,42 zł
- wydatki rzeczowe – 84.523,80 zł

Rozdział 85504 – świadczenie „Dobry start”.

Plan – 1.680.510 zł

Wykonanie – 1.639.250 tj. 97,54 %

- **świadczenie „Dobry start” – 1.586.400 zł**
- wynagrodzenia wraz z pochodnymi – 45.258,70 zł
- wydatki rzeczowe – 7.591,30 zł

Rozdział 85213 - składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne.

Plan - 69.799 zł

Wykonanie – 67.362,03 zł tj. 96,51 %

Rozdział 85231 – pobyt tolerowany

Plan – 12.766 zł

Z tej formy pomocy w 2018 r. skorzystało 15 osób - obywateli Rosji na kwotę 9.626 zł.

4.1.2. Dochody

Zadania własne

Na plan – 111.975,25 zł zrealizowano dochody w wysokości – 104.374,49 zł tj. 93,21 %

Zadania zlecone

Wykonanie – 670.599,99 zł – są to dochody związane z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych.

Kwoty dochodów pochodzą z wpłat dokonanych przez komorników z tytułu wyegzekwowanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej oraz z tytułu wpłat za świadczone przez MOPS specjalistyczne usługi opiekuńcze.

PODSUMOWANIE

I. SPADKI

1. Od roku 2016 obserwowany jest spadek liczby rodzin objętych pomocą społeczną, średnio jest to spadek o 45 – 50 rodzin rocznie
2. Obserwowana jest także **stała tendencja spadkowa** w zakresie :
 - Liczby osób ubiegających się o stypendia i zasiłki szkolne.
 - Liczby osób ubiegających się o dofinansowanie dożywiania w szkole.
 - Liczby osób biorących udział w obozach i koloniach finansowanych przez MOPS i PCPR.
 - Liczby osób chcących wziąć udział w projektach aktywizujących zawodowo i społecznie.
 - Liczby dzieci wymagających pomocy w nauce świadczonej przez wolontariuszy.
 - Liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej tzn. domu dziecka lub rodzinie zastępczej.
 - Liczby oczekujących na mieszkania socjalne.

II. WZROSTY

1. Stale wzrasta zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania osób starych i chorych.
2. Wzrasta zapotrzebowanie i liczba kierowanych do domów pomocy społecznej.
3. Liczba świadczeniobiorców świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego.
4. Liczba chętnych do udziału w zajęciach dziennych domów opieki.

Tendencja wzrostowa w segmencie potrzeb seniorów wynika przede wszystkim ze wzrostu liczby osób w wieku senioralnym.

Zdaniem MOPS miasto posiada rozsądnie zbudowane i prawie kompletne zabezpieczenie potrzeb osób w wieku senioralnym, które stanowią placówki półotwarte i całodobowe:

- Dzienny Dom Opieki Caritas D W-P,
- Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób niepełnosprawnych intelektualnie,
- Środowiskowy Dom dla osób chorujących psychicznie,
- Dzienny Dom Wsparcia CMD Centrum przy ul. Olsztyńskiej,
- Domy Pomocy Społecznej im św. Józefa w Mieni,
- Dom Pomocy Społecznej „Jedlina” w Mieni
- Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie w Kątach,
- zakład opiekuńczo - leczniczy w Drożdżówce,

- zakład opiekuńczo – leczniczy w Rudce,
oraz prowadzone przez organizacje pozarządowe i instytucje kluby i świetlice dla seniorów:

- Klub Seniora Spółdzielni Mieszkaniowej „Przełom”,
- Świetlica w Związku Emerytów Rencistów i Inwalidów,
- Stowarzyszenie Radość Trzeciego Wieku prowadzący Uniwersytet Trzeciego Wieku,
- Stowarzyszenie „Żandarm” Koło Regionalne,
- Związek Nauczycielstwa Polskiego.

III . R E K O M E N D A C J E

1. Wzmożenie wielopoziomowych oddziaływań wobec rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze :
(służby porządkowe – służba kuratorska – pomoc społeczna – oświata),
2. Utworzenie wystandaryzowanej **placówki opiekuńczej** w granicach administracyjnych miasta – postulat aktualnie realizowany przy ul. Budowlanej,
3. Utworzenie wystandaryzowanej **placówki wychowawczej** (MOS, MOW) w powiecie mińskim. Aktualny okres oczekiwania na umieszczenie w tego typu placówce to 2 lata.
4. Wzmożenie działań podnoszących bezpieczeństwo cyberprzestrzeni szczególnie małoletnich.
5. Przygotowanie diagnozy, a następnie miejskiego programu wspierania osób niepełnosprawnych.

Opracowanie:
Koordinator KIS „Aktywni”
Justyna Zalewska

Zatwierdził:

Elżbieta Kowalik- Wirowska
Dyrektor
MOPS w Mińsku Mazowieckim